

MATERIAALINÄYTTEENOTTO

LAIMENNOS- JA SUORAVILJELYNÄYTTEET (BAKTEERIT, AKTINOBAKTEERIT, HOMEET JA HIIVAT)

Valitse näytteenottoa varten vaurioituneimmalta näyttävä tai rakenteen sellainen kohta, jossa vaurioitumisen todennäköisyys on suurin. Vaurioitunein kohta on yleensä lähellä oletettua kosteuslähdettä. Mikrobikasvu rakennusmateriaaleissa ei ole aina tasaista, eikä vaurioituneinta kohtaa ole aina nähtävissä ja vaurioituneimmalta näyttävässä kohdassa ei välttämättä ole enää aktiivista kasvua (kuollut/kuivunut kasvusto). Sen vuoksi on usein kannattavaa ottaa enemmän kuin yksi näyte, jotta mahdollisen vaurion laajuudesta saadaan kattavampi kuva. Mikrobit voivat elää mm. puussa, tapetissa, tasotteissa, betonissa ja lasivillassa. Kerää yhteen näytteeseen mielellään vain yhtä materiaalia, jotta saadaan selville missä materiaalissa mikrobikasvusto on.

Näytteenottovälineet:

- Puukko, pinsetit, varrellinen jousinostin ("pirunkoura") tms.
- Käsipyyhepaperia
- Puhtaita suojahansikkaita
- Puhtaita käyttämättömiä muovipusseja, esim. Minigrip- pusseja
- Kynä näytepussin merkintään ja analyysipyyntölomakkeen täyttämiseen

Näytteenotto:

Näytteenotossa on käytettävä suojakäsineitä ja välineet kuten puukko, pinsetit tai poranterä tulee desinfioida aina ennen jokaisen näytteen ottoa. Tämän voi tehdä 80 % etanolilla tai isopropanolilla, tai pesemällä välineet huolellisesti kuumassa vedessä astianpesuaineella. Välineet voi pyyhkiä ja kuivata puhtaalla talouspaperilla. Jos tilassa, josta näyte otetaan, on silmin nähden vaurioituneita rakenteita tai pintoja, on näytteenoton aikana suositeltavaa käyttää hengityssuojainta (P2- tai P3-luokka) ja suojavaatetusta.

Näyte otetaan puhtaaseen, käyttämättömään ja suljettavaan muovipussiin sormin koskematta. Näytettä otettaessa on huomioitava että mikrobit kasvavat materiaalin pinnalla, joten näyte otetaan 0,5-1cm paksuudelta pinnasta, tai materiaalista irrotetaan vain vaurioitunut osa, esim. kipsilevyn pahviosa. Näyte voi olla myös useammassa osassa ja sitä tulee olla riittävästi analyysiä varten; näytteen tulisi olla n. 10cm x 10cm tai kevyttä materiaalia, kuten villaa, styroksia, lastua, tms. on hyvä olla noin 1 dl. Villaa tai vastaavaa materiaalia voi ottaa suoraan muovipussiin kääntämällä pussin nurin käteen ja ottamalla sitten sopivan määrän näytettä muovipussin suojaamalla kädellä. Lopuksi pussi käännetään oikeinpäin jolloin näyte jää pussin sisään. Jokainen näyte otetaan omaan pussiinsa ja pussi suljetaan huolellisesti. Näytepussiin merkitään näytenumero. Materiaaleja voi myös esimerkiksi vuolla tai lohkaista puukolla. Betonista tai tiilestä voi esim. puukon avulla lohkaista palasen. Porauksen yhteydessä näytemateriaali ei saa kuumentua liikaa etteivät mahdolliset mikrobit joita halutaan tutkia, vahingoitu. Poraamalla otetun näytepalan tulee olla riittävän suuri, koska poratun näytteen reunaosia ja porauksesta syntynyttä purua ei käytetä viljelyyn.

Jokaisen näytteen tiedot merkitään analyysipyyntölomakkeelle. Näytteenottajan on syytä myös merkitä tai kuvailla näytteen epäilty vauriopinta tai se osa näytteestä, joka halutaan tutkia. Mikäli näytemateriaali on kostea/märkää, mainitsethan myös sen näytetiedoissa.

Esim. Näyte 1. Olohuone, tapettia seinästä

Näyte 2. Makuuhuoneen seinä, **märkää** villaa

Analyysipyyntölomake tulee täyttää huolellisesti. Myös mahdolliset aistinvaraiset havainnot kannattaa kirjata ylös. Näytteet tulee toimittaa viipymättä laboratorioon analysoitavaksi; kosteat/märät materiaalinäytteet tulee olla laboratorioissa käsiteltävänä jo viimeistään näytteenotosta seuraavana päivänä ja kuivat materiaalinäytteet 5 vuorokauden sisällä. Lähetettäessä näytteet tulee talviaikana pakata siten, etteivät ne pääse jääty-mään kuljetuksen aikana. Säilytä näytteet jääkaapissa, mikäli et voi toimittaa näytettä saman päivän aikana.